

KATEDRÁLNY INFOLIST

21. - 27.2.2011

Liturgický kalendár:

Pondelok	21.2.	Sv. Petra Damianiho, biskupa a učiteľa Cirkvi	<i>Lub. spom.</i>
Utorok	22.2.	Katedra sv. Petra, apoštola	<i>Sviatok</i>
Streda	23.2.	Sv. Polykarpa, biskupa a mučeníka	<i>Spomienka</i>
Nedeľa	27.2.	8. NEDEĽA V OBDOBÍ „CEZ ROK“	

Vlaková púť

Železničná spoločnosť Slovensko pri príležitosti **blahorečenia pápeža Jána Pavla II.** vypravuje **mimoriadny vlak** z Košíc cez Žilinu a Bratislavu do Ríma a späť. Vlak je radený z klimatizovaných vozňov na sedenie. Cena pre 1 osobu je 180,00 Eur. Viac informácií nájdete na plagáte na výveske.

ŽIVOT VO FARNOSTI

- Od marca začneme prípravu na sviatosť birmovania v našej farnosti. Vyplnenú prihlášku treba priniesť na farský úrad do konca februára. Tlačivá nájdete za lavicami.

SVÄTÁ OMŠA (23.)

LITURGICKÉ SLÁVENIE EUCHARISTIE (6. časť)

PRIEBEH SLÁVENIA – ÚVODNÉ OBRADY (3.)

Minulý týždeň sme si hovorili o uctení oltára, prežehnaní sa a pozdrave.

Dnes si povieme o uvedení do slávenia omše dňa a o úkone kajúcnosti

Uvedenie do slávenia omše dňa

Po pozdravení ľudu môže kňaz, prípadne schopný posluhujúci, niekoľkými slovami uviesť veriacich do omše dňa. Nech to však urobí veľmi stručne. (*Všeobecné smernice Rímskeho misála*)

Uvedenie do slávenia omše dňa môže byť veľmi užitočné. Pomôže veriacim lepšie porozumieť sláveniu alebo jeho niektoré časti a zúčastniť sa tak na slávení s vnútornou duchovnou účasťou.

Na niektorých miestach určité vysvetlenia robí najmä pri bohatších obradoch komentátor.

Nový misál osobitne formuluje, kedy sa majú použiť osobitné výzvy, ktoré prináležia kňazovi ako predsedovi liturgického zhromaždenia. Predsedajúci kňaz, okrem iných modlitieb a úkonov, ktoré koná v omši, „môže celkom stručne oboznámiť veriacich s omšou príslušného dňa pred jej slávením, uviesť ich do liturgie slova pred čítaniami a do eucharistickej modlitby pred piesňou vďaka čiže prefáciou; napokon niekoľkými slovami pred prepustením veriacich môže uzavrieť celý posvätný úkon.“ (*Všeobecné smernice Rímskeho misála*).

Okrem toho celebrant môže niektoré: primerané výzvy, ktoré sú predvídané v samom obrade, prispôbiť skutočným potrebám komunity. Ide tu najmä o výzvu v úkone kajúcnosti a na modlitbu Pána, čo je aj v našom slovenskom misáli zohľadnené tým, že sa uvádza viacero formúl.

Okrem kňaza môže uvedenie do omše urobiť aj súci posluhujúci. Je vhodné, najmä keď to robí nekňaz, aby toto uvedenie bolo napísané. V tomto uvedení do omše dňa sa treba vyhnúť tomu, aby to nebola nejaká menšia homília alebo vysvetľovanie čítaní alebo opakovanie pozdravu alebo životopis svätého tohto dňa. Isteže, v krátkosti možno povedať, o akom svätom sa omša slávi. Uvedenie má byť teda krátke, má byť určitým druhom mystagógie, aby sa lepšie pochopilo a slávil tajomstvo a utvorilo sa spoločenstvo medzi veriacimi a s Bohom. Uvedenie do omše dňa sa funkčne zhoduje s antifónou vstupu (s úvodným spevom). Tá v určitom zmysle naznačuje "farbu" omše dňa. Preto pri uvedení do omše možno vychádzať aj z tejto antifóny. Ak sa úvodný spev nespieva, táto antifóna sa musí vždy recitovať.

Napokon uvedenie do omše dňa nemá byť širokým úvodom do úkonu kajúcnosti, hoci môže doňho vyústiť.

Úkon kajúčnosti

Po pozdrave a po prípadnom uvedení do omše kňaz vyzve všetkých na úkon kajúčnosti, ktorý spoločenstvo koná všeobecným vyznaním hriechov. Kňaz ho zakončí rozhrešením.

Obrad úkonu kajúčnosti obnovuje Pavol VI. a je obradom **zmierenia s Bohom a s bratmi**, ktorému sa znova dala patričná dôležitosť. Tento dôležitý prvok v omši, obnovený podľa pôvodných ustanovení svätých Otcov, má svoj pôvod v rímskej štáciovej bohoslužbe. Keď prišiel pápež k oltáru, pokľakol si a chvíľu zotrval v tichej modlitbe za seba alebo za hriechy ľudu.

Vyznanie viny (Konfiteor), ktorého prvotné motívy sú v Amienskom sakramentári, sa ujalo v 11. storočí. V tridentskom misáli je Konfiteor privátnou modlitbou kňaza a konala sa pri stupňoch oltára. Kým kňaz spolu s miništrantmi (s asistenciou) recitoval Konfiteor (polohlasne), zatiaľ ľud spieval introit alebo aj Kyrie. Konfiteor sa pri stupňových modlitbách hovorilo dvakrát. Najprv ho recitoval celebrant hlboko sklonený (pri "moja vina..." sa trikrát bil do prs) a miništranti odpovedali: *Misereatur tui...* (*Nech sa zmiluje nad tebou všemohúci Boh, nech ti hriechy odpustí a privedie ťa do života večného.*) Potom hovorili Konfiteor miništranti (namiesto slov: *a vám, bratia...* hovorili: *a tebe, otče*). Kňaz hovoril d'alej: *Nech sa zmiluje...* a ešte k tomu: *Indulgentiam, absolutionem et remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus.* (*Nech nás omilostí všemohúci a milosrdný Pán, nech nás rozhreší a odpustí nám hriechy.*)

Pravda, všetko sa hovorilo po latinsky a vy, starší, si to určite ešte pamätáte. Až do roku 1960 sa vyznanie viny Konfiteor opakovalo v omši ešte pred svätým prijímaním veriacich (ak niekto išiel na prijímanie). Miništrant ho recitoval a kňaz znovu hovoril *Misereatur* a *Indulgentiam*.

Formula *Indulgentiam* sa v novom misáli Pavla VI. v úkone kajúčnosti vynecháva, aby sa nezдалo, že ide o sviatosťné rozhrešenie. Aj keď nejde o sviatosťné rozhrešenie, úkon kajúčnosti má na začiatku omše veľký význam a možno sa naozaj očistiť od hriechov vzbudením si úprimnej ľútosť, pričom je nám na pomoci aj prosba kňaza, Božieho služobníka, o odpustenie hriechov. Pravda, pri ťažkých hriechoch, hoci dokonalou ľútosťou môžeme získať posväcujúcu milosť a odpustenie, nemožno ísť na sväté prijímanie, lebo kajúčnika viaže povinnosť sviatosťného zmierenia. No veľký úžitok po dobrom úkone kajúčnosti je v tom, že veriaci môže s očisteným srdcom sláviť (okrem prijímania) sväté tajomstvá.

Človek si je vedomý svojej nehodnosti pred Pánovou tvárou. Aj Mojžiš sa chvel, keď sa mal priblížiť k Bohu. A sám Kristus nám pripomína, že je nevyhnutné zmieriť sa s bratom prv, než máme položiť svoj dar pred oltárom (Mt 5, 23). Didaché (14, 1) predpisuje, že sa treba vyznať z hriechov, aby obeta, ktorú máme priniesť, bola čistá. Veriaci vie, že vyznanie hriechov nie je len uvedomenie si svojich chýb a hriechov. Vie, že Božia dobrota a milosrdenstvo môže odstrániť zlo, ktoré je v človekovi. Veriaci túži zbaviť sa ťarchy hriechov a prosí o Božiu milosť, aby mohol mať dôstojnú účasť na slávení svätých tajomstiev. Na základe tohto chápania možno porozumieť, prečo sa vo východnej i západnej liturgii nachádzali a nachádzajú formy úkonu kajúčnosti.

V súčasnej liturgii má úkon kajúčnosti novú charakteristiku: nie je viac privátnou modlitbou kňaza a miništrantov, ale úkonom, ktorým kňaz spolu s veriacimi uznáva, že je vinný pred Bohom a pred blížnymi a že všetci prosia o odpustenie. Je v ňom aj chvíľa ticha, v ktorom sa každý môže vhlbiť do seba. Úkon kajúčnosti sa stal prvkom aktívnej účasti veriacich na omši. Stal sa integrálnym prvkom úvodných obradov a má za cieľ, aby veriaci mali požadované podmienky na užitočnú účasť na liturgii slova a na liturgii Eucharistie.

Nový misál má rôzne formy úkonu kajúčnosti. Ako prvá forma sa uvádza tradičná formula Konfiteor, potom je kratšia formula na spôsob dialógu a tretia formula nahrádza aj Kyrie. K týmto formám sa môže v nedeľu pripojiť obrad požehnania vody a pokropenia veriacich (Asperges).

V obrade úkonu kajúčnosti sú 4 prvky:

- a) výzva na vyznanie hriechov,
- b) krátke posvätné ticho na spytovanie svedomia a ľútosť,
- c) vyznanie viny,
- d) modlitba kňaza o odpustenie.

O týchto si však podrobne povieme nabudúce.

(Pokračovanie nabudúce)